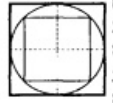

עין משפט גור מוצה

א כ מ"י פ"ג מכללת
עירובין הלכה כ':
ג ב ג מ"י שם ט"ו:
ה"ה פ"י פ"ג ט"ו:
ד ד מ"י שם הלכה ג טו:
ע ע"ט פ"ג ו'
ה ה מ"י שם הלכה י טו:
ו ו"ט פ"ג ו'

רבינו הגאון

היא דאמרין מכרי כסה
יחר מרובע על העיגול
רביע, וכל אמתא בריבועא
אמתא ותרי חומשי
באלכסונוא בריבועא נבי
חומשא פני שמוטה הוא,
אמר רב נתנן מתי
דווקא חלון בן שתי
הצירות הוא דבעינן בחור
עשרה, אבל חלון שבין
שני בתים אפי' למעלה
מעשרה מערבין אתו,
דיבתא כמאן דמלי דמי,
ומותבין רבא עליה מתא
דחתי אחר חלון שבין
שתי הצירות, ואחר חלון
שבין שני בתים, ואחר
חלון שבין שני עולות,
ואחר חלון שבין שני
גנין, ואחר חלון שבין שני
הצירות [ויורין], כולן
כתיבין רב נתנן מתי
כי קמי אחר אחר אור
על ד', [ואבל בחור]
לא בעינן אלא בחצירות
וכיצעא בתו, שאין עולות
תיקרא, אבל בית וכיצעא
בו אפי' לעיל מעשרה.
בעא מיניה ר' אבה מרב
נחמן מתי פתח פתח
לעילי צידן סולם קבוע
לתירו להשתמש מזה
לה אלו, ואפשי לה אין
צריך [וראן] [וראן] שאל
כך נדע ולא שאל באמצע,
דמי, ואסיקנא אמר רב
דמי, ואסיקנא אמר רב
נחמן אחר סולם קבוע
ואחר סולם דראי אינו
עריך, מתי כותל שני
שתי הצירות גבה י' רשות
ד' אין בו י' ר' סאי,
אמר רב שתי רשויות
משוטטות בו ואסור לחיות
בו ואפי' כמלא נכסא.

עו:

חלון פרק שביעי עירובין

ורבי יוחנן אמר כרייני דקיסרי כו', דקסרי אמתא כריבועא מרי
אמתא כאלכסונוא וליתא להך דדייני דקיסרי כדלמך נפ"ק
דכוסה [דף ט:]. דהא קא חוינא דלאו הכי הוא של האורן והרוחב לא
הו אלא מרי אמתא וע"ג דהתם מפרש ספיר מלימיה דר' יוחנן הכא
לא מני לאוקומי אלא כרייני דקיסרי
וכי הכי דלמך התם ליתא לדייני
דקיסרי ה"ל ליתא לדברי יוחנן דהכא
וקשה היאך טעו דייני דקיסרי הא
קא חוינן דלא הכי הוא ועוד דמי
הכי דקאמר עיגולא מגו ריבועא
ריבועא דהיינו מכל הריבוע הכי
נמי היה להו למינקט ריבועא מגו
עיגולא חילתא מכל העיגול שהוא
פלגא מן הריבוע שצפנים או הו
להו למינקט עיגולא מגו ריבועא
חילתא מן העיגול שצפנים וי"מ
דדייני דקיסרי לא דברו אלא לענין
קרקע שמתוך הריבוע והעיגול
לענין זה דכריהו אמת שכתשעה
ריבוע ב' אמות על ב' אמות ותעשה
עיגול צפנים ב' על ב' ועוד ריבוע
נחמן העיגול תמלא
כריבוע החיטון ארבע
חמיות אמה על אמה
וכעיגול מתוך ריבוע
שלש חמיות של אמה

על אמה דמרוכב יותר על העיגול
ריבוע ובריבוע הפנימי אין בו כי אם
ב' שהרי הוא מניו של חלון דהיינו
חילתא פתוח מן העיגול אלא שהש"ס
בכוסה ור' יוחנן דהכא [ועו בדברייהם
והיו סבורים שעל היקף אמה
השתא אחי שפיר מה דנקט פלגא
דהכל קא חוינא ריבועא החיטון כלומר
עיגולא מגו ריבועא ריבועא כלומר
פתוח ריבוע מריבוע החיטון ריבועא
מגו עיגולא פלגא ממה ששאר
כריבוע החיטון על ריבוע הפנימי
דהא נמי חיו של פנימי:
ובלבד ש"א וירידו א"פטה.
דוקא לפי שאין פתח
בנייה שאין התצירות יכולין לערב
יחד אלא אם יש פתח כמותל זה
ועירבו מותר להוריד ולהניח לבתים
מן החצר ומן הבתים מעלין על
הכותל ואחיא חמתי' דלא כר"ס
דלגדיה מותר להוריד ולהניח אע"ג
דלא עירבו דלמך לקמן [דף פט:]. גגות
חצירות וקרפיות רשות אחת לכלים
שצטבו בתוכן אי נמי אפילו כר"ס
אחיא ומאי למטה לבתים הנכנסים הכי
איחא בריש כל גגות [לקמן דף גז:]. וא"ת ולרבנן אמאי אסור להוריד
למטה להצר הא מדור רבנן דחצירות רשות לעצמן דלמך רב יהודה
בפרק כל גגות [לקמן דף ט:]. כשתמלא לומר לדברי רבי מאיר כו'
לדברי החכמים גגות וחצירות רשות אחת וקרפיות רשות אחת ושם
פירש בקונטרס דמותר להוציא מחצר לחצר לרבנן והביא ראיה
מכרייהם מדתינא ההם אנשי חצר ואנשי מרפסת כו' וליכא לומר
דעל גבי הכותל כיון דלא ניחא תשמישתא חשיב כקרקע ולהכי אסור
להוריד לרבנן דלמך וקרפף שתי רשויות הן דא"כ אפילו יש פתח
ביניהן ועירבו אסור להוריד למטה דאין עירוב מעיל לקרקע
שני [דף גז:]. גבי מרע רובו הרי הוא כגניה ואסור ואם כן מאי איריא כותל שצין שתי חצירות אפילו יש לו כותל שלו בחצירו
יהא אסור להשתמש על גביו אי חשיב קרפף ואומר ר"י דודאי לא מטעם קרפף הוא דלאסור אלא משום דאסרי אהדדי והא דשרו
רבנן מתאר לחצי היינו דוקא כשלל עירבה כל חצר לעצמה דלא שכימי מאני דבתים בחצר אלא עירבה כל חצר לעצמה
גורנין דילמא אחי לאפיקו מאני דבתים להצר חצרות וכן מוכחא היא דלנשי חצר ואנשי מרפסת בפרק כל גגות [לקמן דף פ"ג:]
ורבי

הני מילי כעגולה. כדת רוחב דבר עגול הו טפה וזת רוחב עגול
אין רחבו אלא כאלמנו ואין רוחב ד' כדת מרובע בעינן שרוב
בדפנותיו כמדת אלמנו: **כשיספר**. היקף סגיא ד' היקף לכל רוח
דמרוכב: **ס"מ**. דקני כאלטפוי ריבועא למיחוי שיתסר כעגולה דנפיק
מגו ריבועא כגון חלון מרובע ד' על
ד' היקפו שיתסר ואי מעגלת מגואלי
דלון רוחב ד' אלא כאלמנו אית ליה
היקפא תיחסר וטפי עליה מרובע
רביע: **אבל**. הכא דנפיק למינקט ריבוע
ד' על ד' והיקפה שיתסר ד' לכל
רוח כגו עיגולא לבד מאי דמדלית
מעגולא צעי היקפא טפי כדי למנקט
כגוויה מרובע דריבועא דהו ד' הן
ואלכסונו: **מכדי כל אמתא כו'**
וסגי ליה להאי עגולא כפומיה דד'
טפחים ואלכסונו עיגולא וכל דבר
עגול שזו מדת אלכסונו למדת כאלמנו
דהא אין לו זיוות כמה צעי למיחוי
פומיה ד' ותמני חומשי דהו להו
חמשה ומלת חומשי וכו' מקפת לעגולא
דהאי שיעורא כמה הוא היקפא
חמיסר פושטי ומשעה חומשי דהו
להו שיתסר נבי חומשא: **ריבוע מגו**
עיגולא פלגא. צעי למשקל מיניה
פלגא דהאי שיעורא דפשי דהיינו
חילתא דמעיקרא דהו להו חמשה
מכ"ד ושסו להו שיתסר דקנינא להו
דכל אלכסונוא הכי הו: **ל"ט**. דעתי
מוך עשרה: **צפין שני גנין**. ואליבא
דרבנן דלמרי נתנן [פט:]. כשם שדייני
חלוקין למטה כן חלוקין למעלה דלא
מזי לטלטל מנג' וזו לחדך בלא עירוב:
תרומא. להאי בתוך עשרה דקמי
משום חצירות: **וכא אחד לי קמטי**.
אלמא כולן שוין: **תרומא**. לאחר י'
דמשמע דכולן שוין אחרכשה על
ארכשה: **ביום ועלייה של שני בני**
אדם. לול. ארובה כקרקעה העליוה
והעליוה גבוה מקרקע הבית מי אמרי'
ביחא כמאן דמלי דמי והו כמאן דלא
גבוה עשרה ואין לךך סולם קבוע
למטה שם כמקום הפתח להתיך
וערב זה עם זה או לא אחריתו כמאן
דמלי וצעי סולם למיחוי כפתח ביניהן
כדלמרי' כביד מערבין [לעיל דף ט:].
סולם חרות פתח עליו: **מן הצד**.
בחלון שצטבול: **בתנאי** חומשי
שצין שפי חצירות. האי דנקט
רחב ארכשה משום סיפא נקט ליה
דצעי למיחוי היו כראשון פירות
אלו עולין מהלן ואוכלין ובלבד שלא
ירידו למטה דחשיב רשותא כאלפי נפשיה ולא מיטביל לא לגבי האי
ולא לגבי האי אלא לענין מיהוי מתיחא בכל דהו פומיה הו כמתיחא ואין
מערבין אחד: **ובלבד שלא יורידו**. כדפרישית: **יוסר כמאן**. הו
פירלה והו להו כוליה כדדורי חצר אחת ואם עירבה כל אחת לעצמה הו
להו כחלוקין אח עירובין ואוסרין אלו על אלו: **גמ' אויר ב' רשויות**
שולטות זו. כיון דלא חשיב למיחוי רשות' בטיל לגבי תרייהו ורשות ב'
החצירות שולטות זו ואוסרין זה על זה ואפי' על ראש אסור לטלטל:
מעלין

הכי מילי כעגולה. כדת רוחב דבר עגול הו טפה וזת רוחב עגול
אין רחבו אלא כאלמנו ואין רוחב ד' כדת מרובע בעינן שרוב
בדפנותיו כמדת אלמנו: **כשיספר**. היקף סגיא ד' היקף לכל רוח
דמרוכב: **ס"מ**. דקני כאלטפוי ריבועא למיחוי שיתסר כעגולה דנפיק
מגו ריבועא כגון חלון מרובע ד' על
ד' היקפו שיתסר ואי מעגלת מגואלי
דלון רוחב ד' אלא כאלמנו אית ליה
היקפא תיחסר וטפי עליה מרובע
רביע: **אבל**. הכא דנפיק למינקט ריבוע
ד' על ד' והיקפה שיתסר ד' לכל
רוח כגו עיגולא לבד מאי דמדלית
מעגולא צעי היקפא טפי כדי למנקט
כגוויה מרובע דריבועא דהו ד' הן
ואלכסונו: **מכדי כל אמתא כו'**
וסגי ליה להאי עגולא כפומיה דד'
טפחים ואלכסונו עיגולא וכל דבר
עגול שזו מדת אלכסונו למדת כאלמנו
דהא אין לו זיוות כמה צעי למיחוי
פומיה ד' ותמני חומשי דהו להו
חמשה ומלת חומשי וכו' מקפת לעגולא
דהאי שיעורא כמה הוא היקפא
חמיסר פושטי ומשעה חומשי דהו
להו שיתסר נבי חומשא: **ריבוע מגו**
עיגולא פלגא. צעי למשקל מיניה
פלגא דהאי שיעורא דפשי דהיינו
חילתא דמעיקרא דהו להו חמשה
מכ"ד ושסו להו שיתסר דקנינא להו
דכל אלכסונוא הכי הו: **ל"ט**. דעתי
מוך עשרה: **צפין שני גנין**. ואליבא
דרבנן דלמרי נתנן [פט:]. כשם שדייני
חלוקין למטה כן חלוקין למעלה דלא
מזי לטלטל מנג' וזו לחדך בלא עירוב:
תרומא. להאי בתוך עשרה דקמי
משום חצירות: **וכא אחד לי קמטי**.
אלמא כולן שוין: **תרומא**. לאחר י'
דמשמע דכולן שוין אחרכשה על
ארכשה: **ביום ועלייה של שני בני**
אדם. לול. ארובה כקרקעה העליוה
והעליוה גבוה מקרקע הבית מי אמרי'
ביחא כמאן דמלי דמי והו כמאן דלא
גבוה עשרה ואין לךך סולם קבוע
למטה שם כמקום הפתח להתיך
וערב זה עם זה או לא אחריתו כמאן
דמלי וצעי סולם למיחוי כפתח ביניהן
כדלמרי' כביד מערבין [לעיל דף ט:].
סולם חרות פתח עליו: **מן הצד**.
בחלון שצטבול: **בתנאי** חומשי
שצין שפי חצירות. האי דנקט
רחב ארכשה משום סיפא נקט ליה
דצעי למיחוי היו כראשון פירות
אלו עולין מהלן ואוכלין ובלבד שלא
ירידו למטה דחשיב רשותא כאלפי נפשיה ולא מיטביל לא לגבי האי
ולא לגבי האי אלא לענין מיהוי מתיחא בכל דהו פומיה הו כמתיחא ואין
מערבין אחד: **ובלבד שלא יורידו**. כדפרישית: **יוסר כמאן**. הו
פירלה והו להו כוליה כדדורי חצר אחת ואם עירבה כל אחת לעצמה הו
להו כחלוקין אח עירובין ואוסרין אלו על אלו: **גמ' אויר ב' רשויות**
שולטות זו. כיון דלא חשיב למיחוי רשות' בטיל לגבי תרייהו ורשות ב'
החצירות שולטות זו ואוסרין זה על זה ואפי' על ראש אסור לטלטל:
מעלין

מסורת הש"ס

(א) סוכה ט' (ב) (ג) ה"ה
פ"ג מ"י לעיל ד' וי"ג:
(ד) [לעיל ט' וי"ג:]. (ד) (ה) סוכה
ט' (ו) [ד' וי"ג:]. (ז) וי"ג: אמר
רב יהודה אמר רבי ר' נתן
ממתי אמר ר"ב (ו) [ד' וי"ג:]
פ"ג וי"ג: (ז) [ד' וי"ג:].
(ח) [ד' וי"ג:]. (ט) [ד' וי"ג:].

גליון הש"ס

נכ" כ"חא כמאן רש"י
רש"י שנת דף ה ע"א:

הגהות הגר"א

[א] [ות"ס דיה ור"י כו'
דהכא טעם. ר"ב וי"ו
טעמו אלא שר"י אמר
היינו ר"ל כריבוע
החיצון [ולן נתקן חובה
אחת ממ"ק] ואוכך
האלכסון בעיגול הוא י' רביע
טפחים וי' חומש היקף ורביע
חומש תמלא היקף ריבוע
החיצון רבי טפחים וי'
חומש. מ"ט טפחים
ומסור ר"ל היקף העיגול
כפירשי' אלא שפירושו ללג
אחד שהוא נקודת א"י
[מ"ט] ככ"ק גלוי
[כמס']. ואף שמשט קמ
משטות הוא משט קמ
שיעור נולד הקשה על
היה יהא חמי חמשה:]

מוסר רש"י

דני מילי. דכתיב ג'
אילת רוחא עטת.
בעיגולא. רוחב עטת
זו היא עגול. וכל עגול אין
רובו אלא כאלמנו וסוכה
ז' כמה מרובע יתר
על העגול רביע. חמ"י
הו. והדברים נחלש
לענין דלית אמת עגולה
חוט של אמת חמשה
ואמת חמשה צדקה חוט
ד' לטובה. אמה לכל רוח
וסוכה ח' ובעיגול פ"ג י'.
ה"מ עיגולא דנפיק
מגו ריבועא. אם היקפה
בתוך ע"ג אמת כקרקע
כריבוע תמלא כמות ארבע
הריבועות ואם הית לך
לעגול חמשה ואלהיך
קרקע ריבועי אמה עגול
בתוך י"ג ותמלא חלון יתר
על הפנימי רביע. וסוכה
ח' כל אמתא בריבוע
אמתא ותרי חומשי
באלכסונוא. כשאתה מודד
אלכסון שלהם אמה תמלא
לכל אמה שריבוע חמשה
שני חומשי. כן שיעור
המטות [וסוכה ח' י'.
מגו ריבועא ריבועא.
מפיק מן הריבוע כשאתה
עגול את המרובע מתוך
[ושו]. ריבועא מגו
עיגולא פלגא. כשאתה
מרבץ בתוך העיגול אמה
תמלא משט חמי השיעור
השפ"ט כו דהיינו תמלא
דכוליה ש"ס ח'. אור
שתי רשויות שולטת
בו. דכיון דלא הו ד' על
ד' לא הו רשותא לנפשיה
וישולטין שניהם בחצונו
[דכמן פ"ג]. לא יזיז בו.
כאלהו. וכל שק שלל יורד
הימנה לטל ולא יעלה מן
החצירות עליו כלום [ושו].